

SYSSLINGEN

Medlemsblad 3, 2019 Årgång 26
ISSN 2003-3109

Ordföranden har ordet

Efter en kall och torr vår hade jag hoppats på en varm och skön sommar med mycket bad och långa skogspromenader. Det blev emellertid ganska kallt och blåsigt och vattnet i ytterskärgården blev inte badbart förrän i slutet av juli.

I början av sommaren blev jag kontaktad av Arkiv Digital som har erbjudit sig att ta över våra filer av födda, vigda och döda i Ljusterö, Roslags-Kulla, Vaxholm, Österåker och Östra Ryd. Eftersom vi har hittat en hel del fel i vår skiva har vi beslutat oss för att korrekturläsa filerna innan vi lämnar dem ifrån oss. Därför har några av oss tillbringat en del av sommaren med att korrekturläsa samtliga födda under åren 1800-1840.

När ni läser detta är planeringen av höstens verksamhet i full gång. Utöver höstmötet, som troligen äger rum den 28 november, kommer vi också att boka in ett studiebesök. Mera information om detta kommer via mail samt på vår hemsida.

Trevlig släktforskarhöst!

Anita Järvenpää

Bild från Internet

Föreningens adress:
Muskötvägen 2
184 60 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Anita Järvenpää	070-629 25 32
<i>e-post:</i>	<i>anita.jarvenpaa@telia.com</i>	
Vice ordförande/ Sekreterare, <i>e-post</i>	Christer Lind	08-541 310 75
	<i>ch2.lind@roslagen.be</i>	
Kassör	Ingall Hallberg	070-954 62 33
<i>e-post:</i>	<i>ingallhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Torbjörn Claar	070-884 81 23
<i>e-post:</i>	<i>claar@telia.com</i>	
Ledamot	Tore Österman	070-542 05 05
<i>e-post:</i>	<i>toreosterman@gmail.com</i>	
Ledamot	Dick Fagerqvist	070-354 13 70
<i>e-post</i>	<i>dick.fagerqvist@tele2.se</i>	
Ledamot	Susanne Fagerqvist	070-722 14 12
<i>e-post</i>	<i>sysslingen@hotmail.com</i>	

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år
Bidrag kan sändas till redaktören, Susanne Fagerqvist,
Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga, tel. 070-722 14 12

Ansvarig utgivare: Anita Järvenpää
E-post: sysslingen@hotmail.com, eller
info@roslagen.be

Hemsida: blogg.roslagen.be

Hemsideskonstruktör: Ann Lundgren, Olle Keijser

För signerade bidrag ansvarar författaren.
Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Medlemsavgift

Avgiften är 125 kronor per medlem och år och 25 kronor
för medlem under 25 år. Betalas till föreningens
plusgirokonto: 448 57 91-0
Glöm inte att ange namn, adress och e-postadress.

Innehåll

Ordföranden har ordet.....	1
Redaktionen har ordet.....	2
Släktforskardagarna i Borås 2019.....	3
Hackarna ute efter användarna – dig!.....	4
Statsarkivets filial i Liljeholmen har öppnat.....	5
Familjen Rausing – Tetra Paks grundare	6
Antavla Hans Anders Rausing.....	7
Sysslingens datum för 2019.....	8
Nya medlemmar.....	8
Bra länk med kartor.....	8

Redaktionen har ordet

Nu när det blir mörkare om dagarna är det
kanske dags att ta tag i släktforskningen igen.
Det finns många bra sidor på nätet vi kan ha
användning av och i detta nummer finns en
bra länk till en kartsida.

Vi får också information från årets släkt-
forskardagar samt info om hur vi ska göra för
att skydda oss från hackare.

Antavlan denna gång handlar om familjen
Rausing.

Detta nummer är lite kortare än vanligt
men vi kommer snart med nr 4 som innehåller
information om vårt höstmöte mm.

Trevlig höst önskar vi er från redaktionen.

Susanne Fagerqvist, redaktör

E-post: sysslingen@hotmail.com

*Nästa nummer av Sysslingen
kommer i november 2019
Manusstopp den 15 oktober 2019*

Släktforskardagarna i Borås 2019

SFD 2019 arrangerades i år av Borås släktforskare. Intresset var stort, inte mindre än 4.700 personer besökte evenemanget.

Man kunde ta del av föredrag i tre parallella sessioner, besöka montrar med 65 olika utställare, och dessemellan ta en fika i något av kongresslokalens kaféer.

Bland mässdelens utställare märktes särskilt DIS, Arkiv Digital, FTDNA och SSF med stora och välbesökta montrar. Bland annat DIS hade egna presentationer i sin monter vid sidan av de ordinarie föreläsningarna. Arkiv Digital lanserade Håkan Skogsjös nya bok Släktforskning på riktigt, som lär ha sålt duktigt under mässan.

Några intressanta föredrag jag hörde på:

Mikael Lundholm, Källkritik. Några lärdomar: Var kritisk mot muntligt traderade berättelser, folk har i alla tider tenderat att försköna och förbättra gamla historier, det kan även gälla dina egna äldre släktingar! Mikael påpekade vidare att födelse/dopböckerna ofta existerade som kladdar på lösa papper lång tid innan anteckningarna skrevs rent i boken, och inte alltid av samma person... så inte ens de är alltid pålitliga primärkällor. Presentationen kan hittas på *lundholm.me*.

Tomas G H Johansson berättade i "Vad kommer ditt DNA ifrån?" om några praktiska släktmysterier som löst med hjälp av DNA-tekniken. Ett tips för den som tagit sitt DNA-test hos FTDNA är att man kan förlänga de säkra DNA-träffarna på sitt släkträd där, och markera hur släktskapet ser ut. FTDNA:s algoritmer räknar då fram fler "röda gummor och blå gubbar", användbart.

Niklas Hertzman från Arkiv Digital presenterade en del nyheter, bland annat den nya funktionen Kartsökning, samt att de snart lanserar en skarp version av sitt molnbaserade släkträd.

Peter Sjölund drog givetvis fullt hus på sin föreläsning om DNA. Rubriken var "7 verktyg för din DNA-forskning".

- Matchkluster, autogruppering i MyHeritage, fristående hos Genetic Affairs och Gedmatch
- Gemensamma matchningar (MyH) motsvarar InCommonWith (FTDNA)
- Kromosomläsaren, "det viktigaste verktyget"
- Shared CM Tool, lättanvänt gratisverktyg
- DNA painter, ett annat gratisverktyg, där jag kan kartlägga hela mitt DNA-ursprung kromosom för kromosom
- Gedmatch, speciellt betalversionen ger många utvidgade möjligheter
- Haplogrupper, FTDNA har nya bra haploträd för Y- och mtDNA

Jag köpte Peters nya bok Från DNA till släkträd, där mycket av ovanstående beskrivs i detalj.

Peter berättade också om forensisk genealogi, d.v.s att polisen kan använda släktdatabaser för att spåra grova brottslingar. Den som är med i Gedmatch ska aktivt ange hos dem att det är OK att vara synlig för polisen, om man känner sig bekväm med det.

Pär Connelid, lantmäterikartor. Mycket intressant info om lagaskifteskartor, sockenkartor och ekonomiska kartor, och hur man hittar dem. Sverige har en unik karts katt där stora delar idag är tillgängliga för alla över nätet. Många vackra kartor - ibland rena konstverk!

Jag hann också ta också en fika med en DNA-släkting, sexmanning, som bor i Boråstrakten i samma område min farmors far kom ifrån. Passade också på att gå runt lite i Borås och se alla fina skulpturer och offentlig utsmyckning.

Det här var första gången jag besökte SFD och det gav mycket inspiration. Borås Släktforskare hade fått ihop ett imponerande antal funktionärer som såg till att allt det praktiska flöt på. Ett litet smolk i bägaren var att lokalen var väl trång för den stora anstormningen besökare, köerna inför föredragen var stundtals något kaotiska.

Nästa SFD blir 22-23 augusti 2020 i Skövde.

Hans Moberg

Hackarna ute efter användarna – dig!

Många användare är lite naiva och godtrogna. De tror de flesta medmänniskor om gott. I och för sig en god tanke. Samtidigt är teknikutvecklingen snabb. Gårdagens lösningar är snabbt passé. För en normal användare är det nästan omöjligt att hålla sig ajour. Detta vet hackarna! Därför är användarna den bästa måltavlan, där chansen att lyckas är god.

Det startar ofta med phishing. Vi sänder mängder med e-post till användarna, där vi spelar på okunnighet och vår goda tro att alla vill väl. Du har vunnit pengar, varor eller tjänster. Bara fyll i vårt formulär/enkät! Vi har sett mystisk aktivitet på ditt bankkonto, kreditkort eller liknande. Bekräfta inloggningen för att stopp bedrägeriet. Hmmm – Det är nu det startar. De fick just vad som krävdes för att flytta pengar eller köpa varor.

Du har säkert hört och läst om detta tidigare. Men det fungerar fortfarande, dessvärre. Och än värre blir det när någon vi känner drabbas. Då kommer deras system att användas för att reläa trafik, och det blir därmed än mer trovärdigt gentemot dig som måltavla. Det kommer från en bekant.

Var vecka publiceras listor till säkerhetsfolket om sårbarheter i operativsystem och applikationer. Microsofts produkter är något överrepresenterad bland dessa. Men Antivirusföretagen jobbar med att minska möjligheten att utnyttja sårbarheterna tillsammans med produktägaren som åtgärdar sårbarheterna. Det är orsaken till att det är viktigt att tillåta uppdateringar av sina system. Vilket ibland ger problem då operativsystem och program av äldre slag ibland passerar bäst före datum. För oss användare kommer även bekymmer att gamla program inte kan nyttjas i nyare datorer. Detta då de anses vara för sårbara för att få kopplas upp mot Internet. Därmed hamnar vi i en kostnadsspiral som verkar utan slut.

Men måste allt vara så negativt?

Nej – Fast det är upp till användaren. Du behöver göra som företagen, men i mycket mindre skala.

- Vilka möjligheter har dina system att få kontakt med Internet. Routern hemma, på jobbet, hos vänner, mobilt. Ställ dig frågan: Var kopplar jag upp mig och med vad? Glöm inte att ta med saker av IoT *Internet of Things* typ. Smart TV, FitBit armband, kamera, spelkonsol. Några saker flyttar geografisk plats mellan uppkopplingarna. Har alla platser samma säkerhetsskydd kan undras.

- Hur gamla är sakerna, och har de möjligheter att uppgradera sina styrprogram? Många tillverkare säljer saker, som inte är tänkta att leva mer än tre år. De kommer därför inte erhålla uppgraderingar. Finns det saker du inte tänker på, att de faktiskt är uppkopplade.
- Likt gamla stenkakor, LP-skivor eller kassetter, så kommer nya lagringsmedia hela tiden. Därmed kan det vara svårt att hitta läsare till gamla media. En del media är också känsliga för magnetiska störningar eller mekanisk påverkan. De kan då bli oläsbara. Hårddiskar har många timmars drifttid, men när de rasar riskerar vi att förlora data. Du behöver flera kopior av känslig data. I händelse av stöld, brand, översvämning bör de inte förvaras tillsammans.
- När du får e-post med erbjudanden. Läs texten noga och undra om allt stämmer in på just dig eller är texten mer generell. Om du håller muspekaren ovanför en klickbar länk brukar man kunna se var den går på statusraden i underkant på webbläsaren/e-postklienten. Verkar det rimligt med var du brukar besöka. Klicka inte om du är det minsta osäker. Får du konstig e-post från bekanta, kolla upp via t.ex, telefonsamtal först.
- Betalar du för ”surfa säker sviten” till antivirusföretagen, ökar chansen att inte drabbas. Men nya hot medför, att några få drabbas initialt. Före att uppgraderingar släpps globalt till betalande kunder. Med en fördröjning på dagar till månad, kommer uppgraderingen även till gratisversionen.

MSB Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap har några nyttiga platser att söka mer information hos.

- Informationssakerhet.se
På Informationssakerhet.se erbjuds ett sammanhållet och praktiskt stöd för systematiskt informations-säkerhetsarbete från svenska myndigheter.
- CERT-SE
CERT-SE är Sveriges nationella CSIRT (Computer Security Incident Response Team) med uppgift att stödja samhället i arbetet med att hantera och förebygga IT-incidenter.
[Infekterade datorer i Sverige](http://Infekterade_datorer_i_Sverige)
- Dinsakerhet.se
Dinsakerhet.se drivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap - MSB där den enskilde individen är en viktig aktör för att reducera antalet olyckor och kriser i samhället.

Lars Granath

Statsarkivets filial i Liljeholmen har öppnat

Nu har statsarkivets filial i Liljeholmen äntligen öppnat. Utöver kartor och ritningar har man flyttat över merparten av det material som tidigare låg i depån i Frihamnen,

Öppettider:

Stadsarkivet Kungsklippan

Måndag-onsdag kl 10.00-18.00

Torsdag kl 12.00-19.00

Fredag kl 10.00-15.00

Stadsarkivet Liljeholmen

Måndag Stängt

Tisdag-onsdag kl 10.00-16.00

Torsdag kl 12.00-19.00

Fredag kl 10.00-15.00

Onsdagshistorier på Kungsklippan

Varje onsdag kl 13.00-13.45 t.o.m 18/12

Detaljerat program finns på stadsarkivets hemsidan

Stockholmsfolk på Kungsklippan

Varje torsdag kl 17.30-18.30 t.o.m 28/11

Detaljerat program finns på stadsarkivets hemsida

Arkivlördagar i Liljeholmen

Lördagar: 5/10, 9/11 och 7/12

Detaljerat program finns på stadsarkivets hemsida

Anita Järvenpää

Familjen Rausing – Tetra Paks grundare

På 1950-talet fick jag ofta gå till mjölkaffären i Höganäs för att hämta mjölk i en 1-liters mjölkkanne. När min farbror Kurt, som då jobbade på mejeri, talade om att jag snart skulle slippa detta och i stället kunna köpa mjölken i trekantiga pappförpackningar, i vanliga livsmedelsbutiken trodde jag att han skämtade. Några år senare fanns det emellertid en bild i lokaltidningen där min farbror tillverkade trekantiga mjölkförpackningar under överinseende av direktör Ruben Rausing.

Familjen Rausing kom från fiskarsamhället Raus utanför Helsingborg. August Andersson hade en målarverkstad och färgbutik. Sonen Ruben tog sig 1921 namnet Rausing. Han skaffade sig en grundlig ekonomisk utbildning och studerade även i New York, där han kom i kontakt med de första självbetjäningsbutikerna. Han insåg tidigt att dessa skulle kräva andra förpackningar. Åter i Sverige började han, tillsammans med sina medarbetare, att arbeta med att ta fram nya förpackningar i företaget AB Åkerlund & Rausing, 1950 grundade han företaget Tetra Pak för att sälja förpackningsutrustning till mejerierna.

Hans Rausing arbetade vid sin fars sida. När han avled i höstas var han en av världens rikaste personer. Hans förmögenhet uppges uppgå till ca 10 miljarder dollar.

Anita Järvenpää

Antavla Hans Anders Rausing

<p>August Andersson F 1871-01-04 Norra Mellby (L) D 1940-12-25 Raus (M) Målare</p>	<p>Anders Nilsson F 1823-11-05 Södra Rörum (M) D 1894-09-13 Norra Mellby (L) Torpare</p>	<p>Nils Persson F 1779 Södra Rörum (M) D 1864-12-31 Södra Rörum (M), Rusthållare</p> <hr/> <p>Elsa Persdotter F 1784-04-17 Norra Mellby (L) D 1848-11-30 Södra Rörum (M)</p>
<p>Anders Ruben* Andersson Rausing F 1895-06.17 Raus (M) D 1983-08-10 Blentarp (M) Direktör</p>	<p>Anna Persdotter F 1827-10-13 Morra Mellby (L) D 1908-12-06 Norra Mellby (L)</p>	<p>Per Jonasson F 1791-06-06 Norra Mellby (L) D 1874-12-02 Norra Mellby (L), Åbo</p> <hr/> <p>Bengta Bengtsdotter F 1794-07-02 Morra Mellby (L) D 1867-08-22 Norra Mellby (L)</p>
<p>Matilda Fredrika Svensson F 1869-07-24 Raus (M) D 1952-11-12 Raus (M)</p>	<p>Sven Bengtsson F 1825-09-19 Raus(M) D 1900-04-22 Raus (M) Fiskare</p>	<p>Bengt Svensson F 1784-11-06 Raus (M) 5 D 1833-01-14 Raus (M), Fiskare</p> <hr/> <p>Hanna Johansdotter F 1788-02-31 Raus (M) D 1854-04-09 Raus (M)</p>
<p>Hans* Anders Rausing F 1926-02-25 Göteborgs Vasa (O) D 2019-08-30 Wadhurst, East Sussex, England Direktör</p>	<p>Margareta Nilsson F 1826-04-17 Raus (M) D 1895-09-26 Raus (M)</p>	<p>Nils Andersson F 1802-06-24 Raus (M) D 1883-03-15 Raus (M) Fiskare</p> <hr/> <p>Maria Christiansdotter F 1804-03-28 Raus (M) D 1853-05-16 Raus (M)</p>
<p>Benjamin Varenius F 1855-03-14 Slättåkra (N) D 1928-06-05 Raus (M) Postexpeditör</p>	<p>Petrus Varenius F 1796-05-24 Tvååker (N) D 1857-05-26 Slättåkra (N) Kyrkoherde</p>	<p>Anders Varenius F 1747-03-04 Sexdrega (P) D 1829-09-09 Tvååker (N), Prost</p> <hr/> <p>Sara Catharina* Linderoth F 1765-07-16 Rännelöv (N) D 1810-01-27 Tvååker (N)</p>
<p>Amelie Elisabet Varenius D 1894-12-17 Helsingborg (M) D 1946-02-17 Lund (M)</p>	<p>Agnes Sandegren F 1814-04-29 Romelanda (O) D 1906-11-09 Östra Frölunda (P)</p>	<p>Jakob Sandegren F 1766-01-26 Foss (O) D 1841-03-12 Veddngne (N), Kyrkoherde</p> <hr/> <p>Louise* Anna Rhodin F 1789-06-30 Solberga (O) D 1873-06-10 Varberg (N)</p>
<p>Maria Gustava Erika Stenberg F 1870-03-29 Landskrona (M) D 1953-10-27 Raus (M)</p>	<p>Adolf Fredrik Stenberg F 1812-08-29 Karlshamn(K) D 1899-03-31 Landskrona (M) Glasmästare</p>	<p>Peter Daniel Stenberg F 1773-02-12 Tingsås (G) D 1814-06-03 Karlshamn (K), Kopparslagare</p> <hr/> <p>Katarina Cecilia Lind F 1778-10-21 Karlshamn (K) D 1834-10-07 Karlshamn (K)</p>
	<p>Bengta Ljunggren F 1842-02-02 Vittsjö (L) D 1885-07-28 Landskrona (M)</p>	<p>Jon Ljunggren F 1810-05-25 Verum (L) D 1894-01-12 Vittsjö (L)</p> <hr/> <p>Johanna Svendsdotter F 1809-09-24 Vittsjö (L) D 1864-05-25 Vittsjö (L)</p>

Sysslingens datum för 2019

Följande datum gäller som riktlinjer för årets tidningar. Bidrag till tidningen kan sändas via e-post eller vanligt brev till:

e-post: Sysslingen@hotmail.com eller Info@roslagen.be
brev: *Susanne Fagerqvist, Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.*

Bidrag vill vi ha senast ca 4 veckor före utgivning. Se sid 2 i tidningen.

Utgivning

Nr 1 Februari Nr 2 Maj Nr 3 September Nr 4 November

Revisorer:

Birgit Lindkvist 08-540 631 79
Lennart Elg 08-540 619 96
Suppleant Leif Gannert 08-541 303 70

Valberedning:

Sammanställande Arne Sundberg 08-541 324 55
Carl-Göran Backgård 076-317 01 27
Rune Atling 070-289 08 78

Redaktionskommitté:

Susanne Fagerqvist Ulla Persson
Arne Sundberg Leif Gannert
Anita Järvenpää Olle Kungberg
Nils Lindgren Dick Fagerqvist
Ann-Christin Nero Tore Österman
Lars Granath

Nya medlemmar

Gerhard Nuss Skolvägen 18 184 30 Åkersberga

Bra länk med kartor

Vid vårt senaste medlemsmöte tipsade Carl-Uno Sjöblom om en bra karttjänst som det flesta av oss inte kände till.

I länken

<https://kartavdelningen.sub.su.se/kartrummet>

Hittar man bl. a ekonomiska kartor från hela Sverige.

Anita Järvenpää

Kartrummet

[Start](#)

Kartor från Stockholms Universitetsbiblioteks samlingar